

**تەفسیری ئەو ئایەتەکانی دەربارەی شوێنکەوتنی پێغەمبەر و
پێغەمبەرانی خوا عليهم الصلاة والسلام هاتوون**

[کوردی - کوردی - kurdish]

ئامادەکردنی : یاسین سەلیم صادق

بێداچونەوهی : پشتیوان سابیر عەزیز

٢٠١٠ - ١٤٣١

Islamhouse.com

﴿ تفسير الآيات الواردة في اتباع الرسول صلى الله عليه

﴿ وسلم ورُسل الله الكرام

﴾
« باللغة الكوردية »

إعداد : ياسين سليم صادق

مراجعة : بشتيوان صابر عزيز

٢٠١٠ - ١٤٣١

islamhouse.com

ته فیسری نه و نایه تانهی ده ربارهی شوینکه وتنی پیغه مبه ر و پیغه مبه رانی خوا علیهم الصلاة والسلام هاتوون

۱- {وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ} (البقرة: ۱۴۳).

واته: هه روهها کردمانن به گه لیکمی میانه ره و (ی هه لیبزارده) تابینه چاودیر به سهر مه ردوومه وه، وه پیغه مبه ریش (صلی الله علیه وسلم) چاودیر بیت به سهر نیوه وه نه و پرووگه یه ی که جاران له سهری بووی نه مان گبیرا (به پرووگه و له پاشان گوریمان به که عبه) ته نها بوئه وه ی ده ریکه ویت کی شوین پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) ده که ویت (وه جیاده بیتنه وه) له وانیه که پاش گه زده بنه وه وه به راستی (نهم گورینه) کاربکی زور گه وره و گران بوو مه گه ر لای نه وانیه که خوا برنموونیی کردوون وه خواهی گه وره پروا (و نوپزه کانی جاران) تانی به زایه نه داوه به راستی خوا له گه ل خه لکی دا دلسوژی میهره بانه.

۲- {إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ} (آل عمران: ۱۹).

واته: به راستی دینی په سهند کراو لای خوا ئیسلامه دوو به ره کی نه که وتن نه وانیه که نامه یان بو هاتوو دواى نه وه نه بی که زانینی به راستیان بو هات (نهم لادانه شیان) له پرووی سته م و

حه سادته وه بوو له نيو خوياندا جا هر كه سيك بي پروا بي به نايه ته كاني خوا (كه قورئانه) ته وه به راستي خوا زوو حسابي له گه ل ده كات.

۳- {قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ

غَفُورٌ رَحِيمٌ} (آل عمران: ۳۱) .

واته: نهی موحه ممه د (صلى الله عليه وسلم) بلى: نه گه ر ئيوه خواتان خوش ده وبت كه واته دواى من بكه ون تا خواش ئيوه ي خوش بوبت وه له گونا هه كانتان خوش بيبت وه خوا ليخوشبوى ميره بانه.

۴- { فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ

نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ (۵۲) رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا

الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ } (آل عمران: ۵۲/۵۳).

واته: ئينجا كاتيک كه عيسا هه ستى كرد به بي پروايي گه له كه ي وتى كى له گه ل مندا يارمه تى ده رى دينى خوايه شاگرده كاني (حه واريه كاني) وتيان ئيمه يارمه تى ده رى دينى خواين پروامان به خوا هيناوه و تو نه ي عيسا شاهيد به كه ئيمه فه رمانبه رى نه وين.

نه ي په روه ردگارمان ئيمه باوه رمان هينا به وه ي كه نار دوو ته ته خواره وه ، وه په يره وى فروستاده ي تو مان كرد ده ي خوايه ناومان بنووسه له ده فته رى پرواداران (ي گه واهى ده ر) دا.

۵- { إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ

الْمُؤْمِنِينَ } (آل عمران: ۶۸) .

واته: بيگومان نزيكترين كه س له ئيبراهيم نه وانهن كه وه ختى خوى په يره ويان كرد وه نه م بيغه مبه ره وه نه وانهى كه پروايان هيناوه ، وه خوا دوستى پروادارانه.

٦- {قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ} (آل

عمران: ٩٥) .

واته: نهی موحه ممه‌د (صلی الله علیه وسلم) بلئی: خوا براستی فہرموو کهوا بوو پهیره‌وی ئایینی ئیبراهیم بکه‌ن که پاکه (به وبستی خوئی له بیرو باوہرو کرداری هه‌له لای داوه بو بیرو باوہرو کرداری راست) وه هیچ کاتیک له هاوبه‌ش بیرارده‌ران نه‌بووه.

٧- {الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوباً عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ

وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ

الْحَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ

وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا التَّوْرَةَ الَّتِي أَنْزَلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (١٥٧)} قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعاً الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي

وَيُمِيتُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ

تَهْتَدُونَ} (لأعراف: ١٥٧/١٥٨).

واته: نه‌وانه‌ی که‌شوئین پیغه‌مبه‌ر و نیردراوی نه‌خوئنده‌وار ده‌که‌ون (که له لایه‌ن په‌روه‌ردگار هه‌واته‌وه) هاتووه) نه‌و که‌سه‌ی که (نامه‌ داره‌کان) ده‌بیین به‌ نووسراوی لایانه له ته‌ورات و ئینجیل دا که فەرمانیان پی ده‌کات به‌ چاکه و ږنگریان لی ده‌کات له خراپه شته‌خاوئین و پاکه‌کانیان بو‌ حال له‌ ده‌کات وه شته پیسه‌کانیان لی حه‌رام (قه‌ده‌غه) ده‌کات و باره قورس و گرانه‌کانیان و نه‌و کوټ و زنجیرانه‌ش که‌به‌سه‌ریانه‌وه بوون لا ده‌بات نه‌نجا نه‌و که‌سانه‌ی که باوهریان به‌و (پیغه‌مبه‌ره) هیناییت و ږښ و قه‌دریان بو داناییت یارمه‌تیاں داییت و پشتیوانیان لی کردییت و په‌یره‌وی نه‌و نووره‌یان کردییت (که قورثانه) که له‌گه‌لیدا نیرراوه‌ته خواره‌وه نه‌وان هه‌موو (که باسکران) له‌ږرگار بووان.

نه‌ی موحه ممه‌د (صلی الله علیه وسلم) بلئی: نه‌ی خه‌لکینه به‌راستی من پیغه‌مبه‌ری خوام بو

ئېوھ ھەمموتان ئەو(خوایەى) كە تەنھا بۆ ئەوھ، مولكایەتى ھەموو ئاسمانەكان و زەوى ھیچ پەرستراونك نى یە جگە لەو دەژنیت و دەمرنیت كەواتە پروا بە خواو پیغەمبەرەكەى بهین كە نیراویكى نەخویندەوارە ئەویش باوهرى بەخواو بە وتەكانى ھەیە ئېوھش شوینى بكەون و پەیرەوى بكەن تا بكەونە سەررېنگای راست و یرنموون.

۸- {يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ} (الأنفال: ۶۴).

واتە: ئەى پیغەمبەر(صلی اللہ علیہ وسلم) خوات بەسە ھەرۆھا ئەو پروادارانەش كە شوینت كەوتوون.

۹- {لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ

مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ} (التوبة: ۱۱۷).

واتە: بیگومان خوا تەوبەى وەرگرت لە پیغەمبەر(صلی اللہ علیہ وسلم) و ئەو كوچەر و یاریدە دەرانەى كە شوینى (پیغەمبەر(صلی اللہ علیہ وسلم)) كەوتن لە كاتى سەختى و نارەحەتیدا پاش ئەوھى نزیك بوو دلى كۆمەلێكیان لە ھەق لابدات پاشان خوا تەوبەى لى وەرگرتن بەراستى خوا لە گەلیان دلسۆز و میھرەبانە.

۱۰- {قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكَمَا

مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ

كَافِرُونَ} (۳۷) {وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نَشْرِكَ

بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَشْكُرُونَ} (يوسف: ۳۷/۳۸)

واته: یوسف وتی هیچ خوراکیکتان بو نایهت که دهرخواردتان ده درنت مه گهر من به هردو وکتان ده لیم چی یه پیش نه وهی بیت بوتان نه مهش لهو به هرهانه یه که پهروه ردگارم فیری کردووم به راستی من وازم هیناوه له تاینی گه لیک که یروایان به خوا نه هینا ههروه ها نه وان بی یرواش بوون به رژی دواپی.

وه شوینی تاینی باوو باپیرانم که وتووم که ئیبراهیم و ئیسحاق و یه عقوبن رهوا و شیواو نی یه بو مان که هیچ شتی بکهین به هاوبهش بو خوا نه مهش چاکه و به هرهی خویا به سه ر ئیمه وه وه به سه ر خه لکیشه وه به لام زوری بهی خه لکی سوپاسی خوا ناکه ن.

۱۱- {قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا

مِنَ الْمُشْرِكِينَ} (یوسف: ۱۰۸).

واته: بلئی نه مه ریگای منه بانگی (خه لکی) ده که م بو لای خوا له سه ر به لگه ی پروون من و نه وان هس شوینم که وتوون و خواش پاک و بیگه رده وه من هیچ کات له هاوبهش ره واده ران نیم.

۱۲- {رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضَلُّنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ

غَفُورٌ رَّحِيمٌ} (ابراهیم: ۳۶).

واته: نهی پهروه ردگارم بیگومان نهو بتانه زور له خه لکیان گومرا کردووه (و لایان دان له ریگه ی راست) جا هه ر که سی (له روله کانم) شوین من که وت نه وه بیگومان له منه هه رکه سیش سه ریچی کردم نه وه بیگومان تو لیبورده ی میهره بانی.

۱۳- {ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ}

(النحل: ۱۲۲).

واته: پاشان نیگامان بو کردی که پهیره وی تاینی ئیبراهیم بکه چونکه پاک و راست بوو به هیچ جوری له هاوبهش دانه ران نه بوو.

۱۴- {قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا} (الكهف: ۶۶).

واته: مووسا بهو (بهنده صالحه) ی وت ئایا (هاوری یه تیت بکه م و) شوئنت بکهوم بو ئه وهی فیرم بکهیت لهو زانیارییه راسته ی فیری بوویت.

۱۵- {وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (۴۱) إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (۴۲) يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا} (مریم: ۴۱/۴۳).

واته: وه (ئهی محهمه د) صلی الله علیه وسلم)) له قورئاندا باسی ئیبراهیم بکه به راستی ئه و (ئیبراهیم) زور راستگو و پیغمبه ر بوو.

کاتی به باوکی وت ئهی باوکی خوشه ویستم بو ده په رستی شتی که نابیستی و نابینی وه هیچ سوودیکت پی ناگه یه نی.

ئهی باوکی خوشه ویستم به راستی دلنیا به زانست و زانیاریکم بو هاتوو که بو تو نه هاتوو (و پیته نه دراهه) که واته شوئیم که وه و گوپرایه لیم بکه رینموونیت ده که م بو ریبازی راست.

۱۶- {وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي (۹۰) قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى (۹۱) قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا (۹۲) أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي} (طه: ۹۰/۹۳).

واته: سوئند به خوا به راستی هارون پیی وتن له وه وپیش ئهی گه له که م بیگومان ئیوه به م (گوپره که یه) نا قی کرانه وه (گومرا بوون) به راستی پهروه ردگاری ئیوه خوی میهره بانه که واته شوئینی من بکه ون گوئ پرایه لی فرمانی من بن.

وتیان هه رگیز واز ناهینین و به ده وریدا دین و ده په رستین هه تا مووسا ده گه رتته وه بو لامان.

مووسا وتی ئهی هارون چ شتی که به رگری کردیت کاتی بینیت ئه مانه گومرا بوون.

له وهی که شوئن من بکه وی ئایا سه ریچی فرمانی منت کرد ؟.

۱۷- {وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ (۲۰) اتَّبِعُوا

مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ} (یس: ۲۰/۲۱).

واته: وه له وپهېرى شاره كه وه پياونك (حبيبي نه ججار) به په له هات وتى نهى گه له كه م شوېن
نهم پېغه مبه رانه بكه ون.

شوېن كه سانئى بكه ون داواى هيچ كرى و پاداشتيكيان لئى ناكه ن كه خوستان پښموونىي كراون.

۱۸- {وَلَمَّا ضَرَبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ (۵۷) وَقَالُوا آلِهَتُنَا خَيْرٌ

أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ (۵۸) إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ

وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ (۵۹) وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ

يَخْلُقُونَ (۶۰) وَإِنَّهُ لَعَلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ {

(الزخرف: ۵۷/۶۱).

واته: وه كاتئ عيساي كورى مه ريم به نموونه هي نرايه وه ده ست به جئى گه له كه ت ده يكه نه
هاوارو قيدهى خو شى (وا ده زانن قسه ي نه وان به سه ر قسه ي پېغه مبه ردا) (صلى الله عليه وسلم))
سه ركه وتوو ه.

وه ده لئىن نايا په رستراوه كانى ئيمه با شتره يان عيسا نه وانه نموونه ي عيسايان ته نها بو ده مبارى
بو ده هي ناي ته وه (وانيه كه ده لئىن) به لكو نه وانه گه لئىكى زور ده مه قالى كهرن.

عيسا هيچ نى يه جگه له به نده يه ك كه به هر ه مان رشتوو ه به سه ريدا وه كردومانه به نموونه بو
نه وه ي ئيسرا ئيل.

نه گه ر بمانويستايه له جياتى ئيو ه فريشته مان داده نا له زهوى دا ده بوونه جئى نشينى ئيو ه.

وه بېگومان (دابه زينى عيسا بو سه ر زهوى) يه كي كه له نيشانه كانى قيامت كه واته ده رياره ي
قيامت هيچ گومان تان نه بئى راسته وه شوېنى من بكه ون نه مه پښگاي راسته.

١٩- {ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ
وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا
ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ
مِنْهُمْ فَاسِقُونَ}. (الحديد: ٢٧)

واته: له پاشان به شوین ئەواندا دیسان پیغه مبه رانی خو مانمان نارد وه دواتر عیسی کوری
مه ریه ممان نارد وه ئینجیل مان پی به خشی وه له دلێ ئەوانه دا که شوینی که وتوون سۆزو به زه بیمان
دروست کرد وه گوشه گیری یه که که خو یان دایان هینابوو که ئیمه ئەوه مان له سه ر پیویست نه
کردبوون به لام خو یان دایان هینا بو ره زامه ندی خوا که چی وه که پیویست بوو پارێزگاری ئەو
گوشه گیریه یان نه کرد ئیمه ش به خشیمان به وانیه یان که باوه ریان هینابوو پا داشتی خو یان وه زوریشیان
له سنوور ده رچوون.